

Dkt. August Konkkel, Mambo ya Nyakati, Kipindi cha 5, Mkutano wa Kuzunguka Hekalu

© 2024 Gus Konkkel na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. August Konkkel katika mafundisho yake kuhusu vitabu vya Mambo ya Nyakati. Hiki ni kipindi cha 5, Kukusanyika Kuzunguka Hekalu.

Tuliishia kuzungumzia uhusiano wa makabila ya Israeli, tukionyesha kwa nini Reubeni amekuwa chini ya utawala, kwa nini Yusufu ameinuliwa huku Efraimu na Manase wakiwa ni desturi za mzaliwa wa kwanza, lakini jinsi Yuda anavyokuja kuwa kiongozi.

Hili lilikuwa muhimu sana kwa mwandishi wa historia, ndiyo maana aliipa kabila la Yuda umaarufu mkubwa katika sura ya pili na ya tatu. Sasa tunafikia wasiwasi wake wa pili halisi, na wasiwasi wake wa pili ni kazi ya hekalu, kwa sababu kama atakavyosema mara kwa mara, huu sio ufalme wa Daudi. Daudi katika sura ya 22 na katika sura ya 28 atasema, huu ni ufalme wa Yahweh.

Sio ufalme wake mwenyewe. Ni ufalme wa milele. Kwa hivyo ikiwa ufalme huu sio ufalme wa Daudi, ikiwa Daudi ni njia tu ambayo Mungu anatimiza ahadi yake ya kuwakomboa watu wake, basi kitovu cha ufalme lazima kiwe Yahweh, Mungu, jina la Mungu wa Israeli.

Ili ufalme uweze kuwakilisha ulivyo hasa, ni lazima kuwe na utambuzi unaofaa wa jinsi Mungu anavyoonyesha na kuwakilisha utawala wake ndani ya ufalme wake. Kwa hivyo, anafanya hivyo kupitia kabila moja mahususi. Kabila hili linapata maelezo marefu na ya kina kuhusu wanachama wake ni akina nani, jinsi walivyopangwa, wanafanya nini, na kwa nini wao ni muhimu sana kwa ufalme, ingawa kwa kweli hawana mali yoyote katika ufalme hata kidogo.

Wana miji tu, maeneo wanayoishi, na maeneo wanayoweza kujipatia riziki, lakini kama kabila, hawana mali yoyote. Angalau Simeoni alikuwa na maeneo fulani yaliyotengwa ndani ya Yuda ambayo yalikuwa eneo lao kama kabila, lakini sivyo Walawi walivyokuwa. Badala yake, jukumu lao ni tofauti kabisa.

Kwa hivyo, Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anataka tuelewe ni nani aliye katikati ya ufalme wa Mungu. Ni nani muhimu zaidi kwetu kujua umuhimu wa Israeli ni nini? Na hapo tunachokiona ni maelezo ya Walawi. Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anaanza na Lawi, na katika mistari 15 ya kwanza, anatoa ukoo wa ukuhani hadi wakati wa uhamisho.

Kwa hivyo, hawa ndio watu waliokuwa na jukumu kubwa ndani ya kabila. Hao ndio waliokuwa makuhani. Mojawapo ya tofauti ambazo lazima zieleweke hapa ni

kwamba katika vitabu vya Hesabu na Mambo ya Walawi, wazao wa Haruni, wazao wa Kohathi, ndio makuhani.

Lakini Mwandishi wa Mambo ya Nyakati haoni ukuhani kwa njia hiyo. Kwa Mwandishi wa Mambo ya Nyakati, kama wewe ni Mlawi, uko katika kabila ambalo makuhani wanatoka. Na kwa hivyo, kama ilivyo katika Kumbukumbu la Torati, ndivyo pia katika Mambo ya Nyakati, tuna neno makuhani wa Walawi.

Yaani, watu hawa ni makuhani, lakini ni wa kabila la Lawi. Kwa hivyo, kile ambacho Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anafanya katika sehemu inayofuata ya kutoa kwake nasaba hii ni kurudia wana wa Lawi ni akina nani. Kuna watatu kati yao, haswa katika mistari ya 16 hadi 19.

Kisha, anaorodhesha wana wa Gershomu, wana wa Kohathi, na wana wa Merari. Sasa ni wana wa Kohathi wanaopata umaarufu zaidi hapa. Tukirudi kwenye kitabu cha Hesabu, tunachokiona ni kwamba wana wa Kohathi walikuwa na jukumu maalum sana kuhusiana na hekalu.

Walikuwa, kuhusiana na maskani, wale waliokuwa na jukumu la usafiri na matengenezo yake, na hilo liliitwa avoda yao , kazi yao, na mgawo wao maalum. Lakini bila shaka, mara tu hekalu linapojengwa, kazi hiyo na jukumu hilo hubadilika, jambo ambalo Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anaweka tofauti waziwazi wakati Daudi anapofanya maandalizi yake kwa ajili ya hekalu. Kazi nzima ya Walawi na jukumu lao litabadilika.

Sasa, nilitaja hapo awali kwamba nasaba zinaweza kuwa za moja kwa moja, na moja ya mambo tunayoyaona hapa ni jinsi Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anavyomfanya Samweli kuwa mmoja wa makuhani kwa sababu alihudumu kama kuhani. Na kwa hivyo, yeye ni mmoja wa wana wa Kohathi, mwana wa Elkana. Na Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anatoa nasaba nzima ya Samweli alikuwa nani.

Katika maandishi ya Kiebrania ya Kimasoreti, kwa kweli kuna masuala kadhaa ya kimaandishi, lakini yanaonekana wazi, na tafsiri zinaonyesha hili jinsi Mwandishi wa Mambo ya Nyakati alivyolikusudia. Kwa hivyo, tunamwona Samweli kama miongoni mwa wana wa Kohat. Kwa hivyo, kuna wana wa Gershomu, Kohat, na Merari.

Kisha tunachofanya ni mabadiliko haya yote ya jukumu ili tusijali tena kuhusu usafiri wa maskani, bali kuhusu kazi ya hekalu. Sehemu muhimu sana ya kazi ya hekalu ni ibada, na sehemu muhimu sana ya ibada ni muziki. Kwa hivyo, Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anatupa sehemu nzima hapa kuhusu jinsi Daudi anavyowateua wanamuziki na kuwapa majukumu.

Sasa, utafahamu baadhi ya haya kutoka Kitabu cha Zaburi. Kuna Chama cha Hemani, Chama cha Asafu, Chama cha Ethani, na kisha anamalizia tena na orodha ya makuhani. Kwa hivyo, unaona jinsi jambo hili lote lilivyopangwa.

Makuhani ni maarufu. Anaanza na makuhani , na anaishia na makuhani. Hawa ndio wanaoendesha sherehe za jinsi tunavyotambua uwepo wa Mungu.

Tutajadili utambuzi wa uwepo wa Mungu tutakapomfikia Sulemani na miundo na kazi halisi za hekalu. Lakini hapa, Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anaweka umuhimu mkubwa kwamba makuhani ndio viongozi, lakini karibu nao kuna wanamuziki. Wao ndio wanaowajibika.

Wanamuziki watachukua jukumu kubwa katika Mambo ya Nyakati. Sio tu katika ibada kuzunguka hekalu, wanamuziki ndio watakaoshinda vita kwa ajili ya Yehoshafati kwa sababu wao ndio wanaotenda kama manabii kimsingi. Kwa kweli, Mwandishi wa Mambo ya Nyakati hata hutumia neno manabii kuwaelezea wanamuziki.

Sasa tulisema kwamba hawana mali ndani ya Israeli, kwa hivyo walichokuwa nacho ni miji mbalimbali iliyokuwa imeenea katika eneo lote la Israeli. Hapa chanzo cha Mwandishi wa Mambo ya Nyakati kiko wazi kabisa. Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anamtumia Yoshua katika sura ya 21, ambapo Yoshua anagawa miji yote ya Walawi, lakini Mwandishi wa Mambo ya Nyakati amechagua kurekebisha chanzo chake kwa njia muhimu sana.

Kwa hivyo, haanzii mwanzoni mwa kazi ya Yoshua kama tulivyo nayo katika Yoshua sura ya 19, au samahani, Yoshua sura ya 21, bali anaanza na miji ya Kohat, samahani na miji ya makuhani ya Simeoni na Benyamini, ambayo kwake ndiyo miji inayoongoza katika Yuda, ile inayozunguka Yerusalemu. Kisha anaendelea hadi miji ya Kohat, Gershom, na Merari, na kisha anatoa muhtasari mzima wa miji ya Walawi na miji katika Israeli yote. Sasa, moja ya kazi za mji wa Walawi ilikuwa kutumika kama mahali pa kukimbilia.

Walawi walikuwa sehemu kubwa ya mfumo wa mahakama. Kwa kweli, Daudi anapokuja kuwapa Walawi kazi moja mahususi ni kutenda kama waamuzi. Kwa hivyo, Walawi hufanya kazi katika mfumo wa mahakama.

Sasa, mfumo wa mahakama huwa na kiwango fulani cha ugumu. Ni sawa kwa agano kusema usiue, lakini bila shaka, swali huwa ni katika hatua gani na kwa njia gani mtu anakuwa na hatia ya kupanga mauaji kimakusudi, na hali zingine ambapo mtu anahusika na kifo cha mtu mwingine, lakini hiyo haikuwa nia yao. Sasa, hilo limefafanuliwa wazi ndani ya agano lenyewe.

Kwa mfano, mtu ana ng'ombe dume, kama tulivyomwita, shambani huko Saskatchewan nilipokulia, na ng'ombe hao walipaswa kuheshimiwa. Tuliwafunga wakati wote. Tulimwachilia ng'ombe huyo nje kwenye pete yenye kamba wakati ng'ombe alipomhitaji, na mara tu kazi yake ilipokamilika, tulimfunga tena kwenye zizi lake kwa sababu hukutaka jamaa huyo awe huru.

Hukujua kamwe angefanya nini. Kwa hivyo, nina picha nzuri akilini mwangu ya maana ya kifungu hiki katika Kutoka kinapozungumzia kuhusu mtu kumiliki ng'ombe dume, na ng'ombe dume anaachiliwa na kumuua mtu. Sasa swali ni, je, hii inamfanya mmiliki wa ng'ombe dume kuwa muuaji kwa sababu ng'ombe wake ameachiliwa na mtu amekufa? Kulikuwa na hali nyingi sana kuhusu uamuzi huo, kwa hivyo jiji la makimbilio lilikuwa hasa mahali ambapo mtu aliyemiliki ng'ombe dume, katika mfano huu, angeweza kukimbilia.

Ilikuwa mji wa mahakama, na hapo ndipo hali nzima ingeweza kuamuliwa, na ungeweza kuanza kuamua kama mtu huyo alikuwa na dhima au la, ni kwa kiwango gani alikuwa na dhima, uharibifu unapaswa kuwa nini, na adhabu inapaswa kuwa nini, na wakati mwingine kama tunavyojua kutoka kwa rekodi, mji wa makimbilio kwa kweli ulikuwa makazi ya mtu huyo kwa ajili ya usalama wake mwenyewe. Sasa, katika Yoshua, kuna miji maalum ambayo imeteuliwa kama miji ya Walawi, lakini mwandishi wa historia hafuati kabisa maelezo hayo tuliyo nayo katika Yoshua. Anarejelea mara mbili miji ya Walawi, kila mara kwa wingi, mara moja katika mstari wa 55 na tena katika mstari wa 67, na katika mifano yote miwili, unapata hisia kwamba kutoka kwa mtazamo wa mwandishi wa historia, na labda hii ilikuwa kweli baadaye, au labda kwa maana fulani kweli katika wakati wake, miji yote ya Walawi ilizingatiwa kama miji ya makimbilio, kama mahali ambapo shughuli za mahakama zingeweza kufanywa.

Lakini labda tunapaswa kuangalia ramani ili kuona maeneo ya makazi ambayo mwandishi wa historia anazungumzia. Tunachokiona hapa ni sehemu ya jiji lote la Israeli, samahani, nchi nzima ya Israeli, ambayo kuna majina ya miji ya Walawi. Na utakachokiona ndicho hasa mwandishi wa historia anachokielezea, yaani kwamba hapa katika eneo la Yuda, karibu na Yerusalemu, kulikuwa na mkusanyiko mkubwa wa Walawi, labda kwa sababu hiyo iliwapa kazi fulani ya ukaribu kuhusiana na hekalu.

Lakini kulikuwa na miji ya Walawi kaskazini mwa Bahari ya Galilaya, hadi kaskazini kwa sababu nchi nzima ilihitaji kufunikwa na mji wa Walawi. Lakini mwandishi wa historia katika maelezo yake anapozungumzia kuhusu miji ya makimbilio, kimsingi anazungumzia maelezo tuliyo nayo katika Yoshua, na kimsingi anazungumzia kuhusu maeneo hayo. Kwa hivyo hilo linatupa wazo la historia ya mwandishi wa historia kama anavyoiona kuhusiana na Walawi na kazi yao.

Wanafanya kazi kama wanamuziki, wanafanya kazi katika suala la ibada, lakini pia wanafanya kazi kwa uwazi sana katika suala la zoezi zima la kufundisha, kwa hivyo hiyo ndiyo yote inayoweza kueleweka. Na pamoja na hayo, lazima kabisa iende kazi nzima ya kutekeleza agano katika maisha ya kila siku, ambayo wakati mwingine ilimaanisha kwamba watu walipaswa kuletwa chini ya hukumu ya mfumo mzima wa mahakama, ambao ulisimamiwa na Walawi. Kwa hivyo, kwa mwandishi wa historia, ufalme wa Yahweh ni ahadi ya Mungu kwa ajili ya ukombozi wa watu wake.

Lakini jambo la pili kuhusu ufalme wa Mungu kwa mwandishi wa historia ni mahusiano ya kibinadamu. Watu wanapatanaje? Haina uhusiano wowote na ukubwa wa eneo lao, ambayo kwa sehemu ndiyo sababu anajaribu kuwaambia watu wote wa Yehud katika wakati wake. Ukubwa wa eneo ambalo tunalo na tunalolidhibiti sio suala kubwa hapa.

Suala hapa ni kwamba tunawakilisha ufalme wa Mungu, na hawa hapa Walawi, na hii ndiyo njia ambayo Daudi aliwateua, na hii ndiyo njia wanayopaswa kufanya kazi, na hii ndiyo njia wanayopaswa kufanya kazi sasa, kukusanyika kuzunguka hekalu, ndiyo njia ambayo hii imeelezwa. Lakini kuna sababu nzuri ya hilo. Ni kwa sababu ufalme ni wa Mungu, na ikiwa ufalme ni wa Mungu, basi ni kuhusu mahusiano ya kimuundo kati ya watu na jinsi wanavyoelewana.

Wanahitaji kujifunza na kuelewa mafundisho ya Mungu, Torati yake. Wanahitaji kuishi kulingana na mafundisho hayo katika mahusiano yao yote ya kila siku, na jukumu muhimu hapo ni kazi ya Walawi, hasa katika kufundisha, hasa katika kuongoza ibada. Hizo ndizo aina kuu za kazi, lakini pia aina nyingine za kazi zinazoambatana nazo katika suala la jinsi tunavyowafanya watu waishi pamoja katika hali zinazokinzana.

Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anajua haya yote na anamtumia YOSHUA kuonyesha jinsi hii inavyofanya kazi wakati wa Daudi.

Huyu ni Dkt. August Konkel katika mafundisho yake kuhusu vitabu vya Mambo ya Nyakati. Huu ni kipindi cha 5, Kukusanyika Kuzunguka Hekalu.